

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Ivre Ac Potestate Romanorum Pontificum,
Imperatorum, Regum ac Episcoporum**

Alvarez Guerrero, Alfonso

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 A 2069

De crimine læsæ maiestatis, & perduellionis, seu rebellionis. cap. lxxi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63477)

dominus, non hæres, & si cecidisti a possessione, compo-
tunt tibi alia remedia. vide. Barto. in l. j. ff. de fideicom-
missa, hæred. peti.

16 † Et an petitio hære. tollatur longo tempore, & qu-
tempore præscribatur, vide docto. in lege. hæreditari-
C. de peti. hære. & vide Bald. in leg. licet. C. de iure deli-
vbi dicit, quod ista actio durat xxx. annis. & vide eum in
l. si. de edicto diui Adria. & Alexan. in l. j. C. quando non
peten. par. Et qualiter formandus sit libellus in ista petiti-
ne hære. ponit. Spec. in titulo de iudicijs; & dicit corā, & a-
ago contra. p. qui possidet, seu tenet hæreditatem. T. ca-
ex testamento, vel ab intestato successi; vnde ago contra
eum, quod ipsam hæreditatem, seu bona. T. mihi restituat.
& eum peto ad id sententialiter condemnari: peto etiam
fructus perceptos, & qui percipi potuerunt; & ad hoc ego
petitionem hære. Et tu diligenter nota istam formam sub-
stantialem, & conclusiuam in ista actione. Sed aduerte do-
ctrinam Pau. de Castro in materia istius libelli, qui etiam
est valde utilis, & conclusiuus. Et sic remanet ad honorem
Dei expedita tota materia præsentis capituli.

DE CRIMINE LAESE MAIESTATIS,
& perduellionis, seu rebellionis.

Cap. LXXI.

S V M M A R I V M.

- 1 Crimen hoc omnia crimina excellit, item quid crimen læse ma-
iestatis.
- 2 Eximens aliquem reum confessum, vel condemnatum, e manibus
familie, an incidat in hoc crimen.
- 3 Mutuans pecuniam rebellibus, vel alia committens in damnum
sui Principis, utrum committat crimen læse maiest.
- 4 Quodnam dicatur crimen, quasi læse maiest.
- 5 Conspirans contra principem, qua pena puniri debeat.
- 6 Mater hoc crimen committens, utrum filia ob id aliquid patiantur.
- 7 Facientes illicita collegia, an teneantur hac lege.

8 Filiæ

- 8 Filij conspirantium in principem, possintne aliquam hereditatem capere.
- 9 Filiorum appellatione, qui comprehendantur.
- 10 Fidelitas quotuplex sit.
- 11 In duobus consistit fidelitas.
- 12 Rebelles qui dicantur.
- 13 Quomodo in crimine læsæ maiestatis procedatur, remissive.
- 14 De clausula summarie, simpliciter, & de plano, remissive.
- 15 Proditor quis dicatur, & num. 16.
- 17 Filius beneficium ecclesiasticum possidens, si pater hoc criminem committat, utrum amittat, beneficium.
- 18 Infames ad beneficia ecclesiastica non admittuntur.
- 19 Subditus, principi inobediens, perduellionis crimen committit.
- 20 Crimen hoc committens, si etiam rebellis fuerit, qua poena plectendus sit.

Defenditur † Imperator facto aliquo committente crimine in eum, nempe istud crimen excedit inter omnia crimina. Est autem crimen læsæ maiestatis, ubicunque quis contra urbem aliquid molitur, vel quod profugit ad hostes, vel quod hostes qualitercunque iuuat, vel armis, vel pecunia, vel consilio, vel quod subiectas provincias nititur facere rebelles, vel quod seditionem mouet in ciuitate, vel quod magistratus occiduntur, vel principes, vel qui circa latus eius militant, vel qui arma sumit, vel occupat loca contra rem publicam; unde vocatur hoc crimen perduellionis ea ratione, quia perduelles dicuntur hostes. vt. ff. de verborum signifi. l. si quos nos hostes. Dicitur ergo crimen perduellionis. j. hostile, vt ex predictis patet. Et dicitur. ff. ad l. Iulii. maiestat. l. j. ij. iij. & iiij. Vide de hoc Azonam in summa. Quotuplex sit autem maiestas, & alia plura de maiestate. vide Do. Hieronym. Gigant. in suo tracta. de crimine læsæ maiestatis, in rubrica. quotuplex sit maiestas per tot. libro primo. Et crimen læsæ maiestatis est proximum sacrilegio, vt notatur in leg. j. ff. ad l. Iulii. maiesta. in principio. Et qui mittit nuncium, vel literas hostibus contra principem incidit in crimine læsæ maiestatis. vt notat

Sff §

Bartol.

Bartol. in d. l. j. in finalibus verbis, idem voluit Nicol. Boer in suo tractat. de seditione. in vi. præsупposito, col. iij. num. xv. Et omnes supradicti enumerantur capite primo læsæ maiestatis. & vide tex. in l. Iulii maiestat. cuius verba sunt; Lex xij. tabularum iubet eum, qui hostes conditauerit, quiue opem hosti tradiderit, capite puniri. Lex autem Iulia maiestatis præcipit, eum, qui maiestatem publicam læserit, teneri, qualis est ille, qui in bellis cesserit, aut arcem tenuerit; eadem lege tenetur. & qui iniussu principis bellum gesserit; delectumue habuerit, exercitum cõparauerit; quiue, cū ei in prouincia successum esset, exercitum successori non tradiderit; quiue imperium, exercitumue populi Romani deseruerit; quiue priuatis pro potestate magistratumue quid sciens dolo malo gesserit. Committitur autem hoc crimen, cum quis statuas principis conflauit, vt l. qui statuas. & l. non contrahit. & l. cuiuscunque, in fin. ff. ad l. Iul. maiesta.

- † Item hac lege tenetur, qui crimine accusatum de custodia fecit exire, vt in l. iij. ad fin. ff. ad l. Iuliam maiestat. ad fin. Et vide ibi Bartol. vbi ipse dicit; qui abstulit reum confessum, condemnatum, vel condemnandum ē manibus familiæ, punitur lege Iuliam maiestatis, vt in d. l. iij. quod tene menti. Hoc tamen videtur intelligendum, quando talis reus tenebatur pro crimine læsæ maiestatis, vt tenet gloss. ibi verbo reum. quam sequitur Lucas de Penna in l. quotiens, in j. colum. C. de exactoribus tribu. l. x. quod est satis notandum. Si vero reus non erat confessus, nec condemnatus, punitur ad mortem, vt in casu l. fina. C. de maleficis. & Math.

In alijs autem casibus, qualiter punitur eripiens, vi. tex. in auct. vt omnes obediant iudici prouin. §. arripiat, colla. v. Sed si quis interfecit captum à familiaribus, vide. Bart. in l. in laqueum, & l. eiusdem. §. fin. ff. ad l. Cornel. de sicar. & Ange. in d. l. iij. dicit.

- † Nota, quod mutuans pecuniam rebellibus, aut aliquo modo iuuans incidit, in maiestatem, vt est textus in l. cuiusque dolo. & ibi Bartol. ff. ad l. Iul. maiestat. pecunia enim est belli neruus, vt per Ioann. Pirrum in tractat. de maiesta.

Roma.

Roma. parte secunda in rubri. de quaestio. magist. num. iij. vide etiam, in hac materia Dominum Hieronym. Gigant Turisc. in suo aureo tract. nouiter impressum de crim. læsæ maiestatis. not. sub Rubrica qualiter, & à quibus crim. læsæ maiest. committ. quaest. xxx. iij. libro primo. vide omnino quia multa inuenies notatu. digna; Et nota, quod si imperator dat saluum conductum, vel securitatem, frangens dictam securitatem incidit in maiestatem. vide Barto. & Ange. in lege j. ff. ad legem Iuliam maiestatis. & ibi dicit Angelus; adde, quod hanc securitatem nemo dare potest nisi princeps. Et nota, quod asserens se magistratum, qui non est, incidit in maiestatem: tenetur etiam crimine falsi, vt in lege eos. ff. de falsis. Et vide text. & ibi Angel. in lege. iij. ff. ad l. Iuliam maiestatis. Item tenetur, qui obsequies sine iussu principis occidit, vt lege. j. in. ff. ad l. Iuliam maiestatis.

Et qui successori suo denegat præbere baculum, vt possit officium exercere. vide de hoc Angel. in lege. ij. eodem titulo.

† Est & aliud crimē quasi læsæ maiestatis, vt priuati carceris exercitio, & in falsa moneta. vt. C. de priua. carce. & de falsa moneta. l. vltima. Sunt autem in hoc crimine multa specialia; nam omnes, qui alias repelluntur ab accusatione, hic admittuntur: puta milites, minores, infames, pauperes, familiares, parentes contra liberos; & contra; liberti contra patronos, & mulieres. Nam coniurationem Catilinæ Iulia mulier detegit, vt lege famosi. ff. ad lege. Iuliam maiestatis. Sed famosi inimici nullo crimine admittuntur, quantuncunque exceptuato. vide Angel. in dict. lege. famosi. Et allegat text. in capit. perpetuas. de simonia, per quod capitulum dixit Bart. vt Ange. refert, quod quantuncunque isti infames admittantur ad accusandum, & per consequens ad testificandum, tamen non admittuntur ad testimonium, nisi tantummodo super crimine directo, sed non poterunt testificari super adminiculis. Et dixit hoc esse tenendum menti perpetuo. Sep hoc non credo, dicit Ang. nisi quando adminicula non respiciunt de litis substantia.

Et

- † Et conspirans contra principem, vel eos, qui sunt circa latus principis, incidit in crimen læsæ maiestatis, soli ordinatione, & tractatu; licet non sequatur euentus. vnde ultore gladio debent puniri, & omnia bona sua efficiunt fisci. textus est in l. quisquis, in princ. C. ad l. Iuliam maiest. Et filijs eius misericordia reseruatur vita, sed nulla bona possunt habere, vel accipere ex aliqua successione intestati, vel testati, & perpetuo sunt infames, & ab omnibus honoribus, & officijs exclusi. text. est in d. l. quisquis. §. filij verò. Et supplicans principi pro eis punitur pœna perpetuæ infamiæ. text. est in l. quisquis. in §. denique. Cum filius eius dispensatione proceditur, vt possint ex bonis maternis obtinere Falcidiam. vide text. in l. quisquis. Et an pœna infamiæ, & incapacitatis habeat locum in filiis fœmina, vide Claud. in dicto. lege. si quis id, quod. ff. de iurisdic. omni. iudi. & ista lex habet locum in filiis iam natis: & ista est communis opi. vi. Claud. in l. si quis id, q. ff. de iuri. omni. iudi. §. ad filias. Et post illud crimine attentatum petere non potest emancipare filium, nec aliquam alienationem facere. text. est in dicta l. quisquis. §. emancipationes. Et vxores istorum non debent perdere dotes, immò recuperant eas: donationes nuptiales in casu, quo erant seruandæ liberis, applicantur fisco, in quibus filia possunt petere legitimam. text. est in d. l. quisquis. §. vxores. Item cōscij, satellites, & ministri in pœna sunt similes delinquentes. text. est in d. l. quisquis. §. id quod. Item reuelans coniurationes huiusmodi in initio premiatur; sed si post aliquod tēpus reuelat secretum, sibi parcitur. text. est in d. l. quisquis. §. si.
- † Et si mater commisit crimen læsæ maiestatis, filia priuatur onere, & commodo succedendi, sicut priuatur filius. vide Ang. in verbo. hai tradito. in versic. & aduertendum. vel dic secundum Iacobum Butrigarium in dicta l. quisquis. §. ad filias. Vide eundem Dominum Hieronymum Gigant. in suo tractat. de crim. læsæ maiestatis. de pœn. quas filij, incur. patre, cum crim. læsæ maiestatis. q. xvij. lib. tertio. Quando pater delinquit, filia habet solam Falcidiam; eandem tamen habet, quando mater delinquit. Et hæc est vera opinio secundum eum.

Et nota, quod illi, qui faciant collegia illicita, & sunt ⁷
 auctores huius, tenentur lege Iulia maiestatis. lib. qui illicitum. ff. de collegijs illicitis. Quæ autem sit pœna aliorum de collegio, vide ibi in l. collegia. Et nota, quod filius eius qui prodicionem facit contra principem, licet in bonis non succedat, censetur tamen hæres eiusdem prodicionis: & sic de simili prodicione contra eum est præsumptio, & dignitatibus, & honoribus eximitur. Et hoc, quando deliquit contra personam principis; & à successionebus parentum priuatur. Sed quando non delinquit contra principem, sed circa alia capitula posita in l. i. & ij. ff. ad l. Iulia. maiesta. vide Sali. in d. l. quisquis. in princip. §. filij. & vide Angel. in verbo, hai tradito. in vers. vbi loquitur de vicario principis; & licet sit crimen, non contra filios delinquentium. & alleg. Salice. in d. l. quisquis.

Et appellacione filiorum comprehenduntur descendentes. l. nepotes, & similes. & vi. ibi Ange. qui multa dicit. & omnino vide eum. Et circa filios illegitimos dicit idem, si sunt nati ex certo coitu, vide Bal. in d. l. quisquis, in ij. col. Et regula dictæ legis intelligitur de filiis, & bastardis, & de spurijs. vi. Bal. in d. l. quisquis, in ij. col.

Et filij conspirantium in principem non possunt capere aliquam hæreditatem, vt dictum est. Et vtum talis hæreditas vadat ad fiscum, vel ad alium successorem, vide Bald. in dicta l. quisquis, ad finem. & vide doctor. in l. i. C. de hæredibus instituend. vbi concludunt, quod est commun. opinio. quod talis hæreditas vadat ad alios successores. & Salicet. in dicta l. quisquis. in iij. colum. dicit, Scias, quod hæc lex præstat argumentum, quod de iure bannitis non possit pecunia, vel alimonia præstari. Nam banniti censentur hostes, & inimici ciuitatis, a qua bannuntur. argum. l. amissione. §. qui deficiunt. ff. de capitis diminutione. Sed hostibus, quis non potest opem præbere, vt in l. iij. ff. ad l. Iulia. maiestat. cætera vide ibi per Salicet. Et crimen læsæ maiestatis post mortem obijci potest, & serui torquentur in caput domini. l. meminisse. C. ad l. Iul. maiest. Et post mortem rei crimen læsæ maiestatis potest inchoari. Et criminofus huius criminis in ipso criminis exordio
 pera

perdit ipso facto omnium suarum rerum administratorem; & per incertitudinē successoris bona interim sequestrantur. vide text. in l. fina. & ibi vide Bald. & Salic. C. Jul. maiestat. & vide Cinum; & vide Ange. in verbo tradito. in versic. & bene scias. tamen ipso iure bona sunt confiscata à die commissi delicti. Et vide Bonifacium Vitellinum in tractatu maleficiorum, in rubri. ad l. Jul. maiesta. vbi ipse dicit, qui teneantur crimine legis maiest. & vide Ange. in tracta. maleficiorum, in verbo tradito. vers. i. vbi ipse dicit; proditio patriæ est crimen enorme, & in eo non appellatur, tamen in eo non proceditur ad torturam, nisi præcedentibus indicijs.

Et notabis ad euidentiā præsentis capituli, quod delitas est triplex, una, quæ debetur proximo, alia patri, alia domino: fidelitas, quæ debetur proximo scilicet offendere eum, nec insidiari. vt ff. de iusti. & iure. l. vt. Non autem tenetur eum defendere, vt notatur ff. de re iuris. l. culpa caret. Alia est fidelitas, quæ debetur patri, quem quis etiam tenetur defendere verbo, & opere, & debet patri indicare, quæ insidiatur contra eum. ff. ad l. Peperiam, de parrici. l. j. ad finem, & leg. sequenti, debet etiam reuerentiam, vt in titulo de obsequijs. Tertia est fidelitas maior, quam quis tenetur domino suo, cui non solum tenetur eum non offendere, sed indicare verbo, & defendere facto, vt x. colla. de forma fide. cap. i. & de noua forma fidei. cap. j. Ita debet quisquis principem non offendere, & si sciuerit, indicare, & patet, quia conscij tenentur, vt l. quisquis. ff. ad l. Julia. maiesta. in fine. Tenetur etiam defendere eum, vt ff. de re militari. l. omne delictum. Et fidelitas habet duas habenas, una in faciendo, quæ quis debet alia in non faciendo, quæ non debet. Et fuerunt hæc præcepta facta primis duobus parentibus, super quibus pendunt leges, & prophetæ, vide de hoc Bar. in extrauag. ad reprimendū. in principio, Et fidelitas à fide dicitur, secundū Ianuensem in suo dictionario. Et fideles à fide fiunt secundum eum; quia per fidem fit, quod est debet vel promissum. Et iuxta hoc fides, & fidelitas idem sunt. Et sic sumitur fides in capit. Regum, & in capit. sequenti.

xxij. quæst. v. Fides enim est genus habens multiplices species, ut notatur per glossam in rubrica, de summa trinitate, & fide catholica. & ibi docto. Aliquando fides idem est, quod fidelitas debita ad causam feudi. Et sic diffinitur; Fides, siue fidelitas est habitus quidem, per quem debita, aut promissa fiunt, aut complentur. Et sic sumpta diuiditur in duas species; nam quædam est fidelitas debita ad causam feudi; alia est debita per subditum suo superiori ad causam dominationis, custodiæ, & protectionis. Prima sic diffinitur; Fidelitas est ius quoddam, per quod tenetur vassallus ad omnia ex natura fidelitatis feudalis, ut patet in cap. i. de noua fidelitatis forma. & xxij. q. vlti. cap. forma. Secunda sic diffinitur; Fidelitas est habitus, siue ius quoddam, per quod inferior tenetur suo superiori domino. Et probatur in c. j. ad finem, qualiter vassallus fidem iurare tenetur.

Et fides fidelitas in duobus principaliter consistit; Primo, in vera vnitate, & dilectione sincera subditorum. secundo consistit in exteriori actione, ut infra declarabitur. Et regnum quodlibet est vnum corpus, cuius caput est Rex; supposita eius sunt illius membra. Et probatur hoc in cap. nouit, de his, quæ fiunt à prelato sine consensu capituli; vbi habetur; vniuersitas, vel collegiū dicitur quoddam corpus fictū, & representatū. Et canonici dicuntur fratres; Episcopi, sicut Cardinales dicuntur fratres Papæ, ut in c. j. de officii deleg. libro vi. Et ea, quæ superius diximus, etiā probantur in cap. quoniam plerique, de officio ordinarij. & in cap. cum non liceat, de præcip. Et in vno quoque regno non potest esse nisi vnum principale caput. i. Vnus Rex, ut in cap. in apibus. vij. q. i. Et vassallus tenetur iurare dominum contra parentes, & fratres, & filios. ut in cap. i. de noua forma fidei. & in dicto cap. forma. xxij. quæst. vltima.

Et fides rebelles sunt omnes illi, & singuli, & etiā infideles, qui quomodocunque publicè, vel occultè contra nostrum honorem, & fidelitatem rebellionis opera faciunt, & contra nostri imperij prosperitatem aliquid machinantur, &

contra

contra nos, seu officiales nostros in his, quæ ad commissum eis officium pertinent, rebellando. Verba sunt Imperatoris Henrici in extrauaganti; qui sint rebelles. & vide Bar. in commento suo in dicta extrauaganti. vbi dicit, rebellando, resistendo. vel non obediendo, licet ipsi bellum non inferant; Et sic propter inobedientiam, vel resistantiam rebelles sunt; & si solum resistat odio personæ principis, rebellis est. Et nota bene, quod omnis subditus resistens officiarijs regijs in his, quæ ad officium eorum pertinent, rebellis est Regi, & regno, vt in dicta extrauaganti. pro quo facit illud Luca. x. Qui vos spernit, me spernit, Et facit illud primo Regum. cap. viij. circa principium; Non enim te abiecerunt, sed me, ne regnem super eos. vide Lucam de Penna in l. nihil, in primo de Palatinis. libro. xij. qui loquitur circa officiales Regis. Et qui retinet aliquam munitionem, villam, vel castrum, rebellis est, secundum Bartolum ibi. Et de istis loquitur textus in l. amissione. §. quæ deficiunt. ff. de capitis diminutione. Et sic collige; quod rebellio est resistentia, vel inobedientia aduersus principem, faciendo, vel omittendo, Et resistentia, vel inobedientia facta principi est proterua, & damnabilis, omnique venia, & remissione indigna. vt in d. l. quisquis. Et probatur in c. inter, de maiestate, & obedientia. Itaque venia, aut dilationi non est locus cum eis, vt in c. i. de pœni. dist. vj. ad finem.

- 13 Et t̄ quomodo in crimine læsæ maiestatis præcedatur, vi. tex. in extrauaganti, ad reprimendum, vbi cauetur; In quocunque læsæ maiestatis crimine, & maxime vbi cōtra Romanorum Imperatores, vel Reges aliquid, quod dictū tangat, afferatur commissum, posset procedi per accusationem, inquisitionem, seu denunciationem summarie, & de plano, sine strepitu, & figura iudicij, prout illi, qui iurisdictioni præest, videbitur expedire: ad hoc, si qua communitas, corpus, collegium, vel alia quæuis persona cuiuscunque status, dignitatis vel conditionis existat, super dicto crimine per nuncium, vel per litteras, seu etiam per edictum publicè propositum citata, vel citatum neglexerit in termino personaliter, vel legitime comparere;

rere; contra ipsam, vel ipsum perinde, ac si præsentialiter omnibus interesset, vel lis foret legitime contestata, tam ad receptionem testium, & eorum publicationem, & sequentiam, quam ad diffinitivam sententiam, & eius executionem procedatur. & Bar. dicit ita speciale est in hoc, quod ad accusandum admittuntur infames. Et etiam dicit, causa commissa summarie debet totam substantiam comprehendere. Et summarie intelligitur breuiter. Expeditur autem iste processus breuiter; quia licet alias non possint dilationes breuiari, nisi causa cognita, tamen abbreviandi illa sola est causa sufficiens, quod causa debet agitari summarie, ut probationes legitime pereant; hoc enim impediret causæ cognitionem; quod non potest, quia causæ cognitio est de substantia iudicii, ut c. comminationes, vel epistolas. l. iudex, & l. fin. Et notatur. C. de sententijs. l. prolatam. Sed ea, quæ sunt de substantia, non possunt omitti per hoc, & dicit summarie. ita Bar. in dicta extrauagati, ad reprimen. §. summarie. Et notatur in clementi. l. xpe, de verb. signi.

† Et de clausula, summarie, simpliciter, & de plano, sola ¹⁴ facti veritate inspecta, vide Ludouicum Romanum in consi. cxcj. ad finem. & in consilio cccxcvj. ad finem. Et in his casibus, in quibus ordinarie agitur, quis citatur peremptorie. Item in istis casibus, ubi agitur summarie, quid patet in interpositione primi decreti, & ij. quid summarie sit, oportet, quod præcedat peremptorium, ut. C. de his, qui ad ecclesias confugiunt. l. præsentis. §. sed si hoc facere. & C. quomodo, & quando iudex. l. consentaneum. & vi. Bart. in loco iam allegato. Et quando proceditur contra absentem, semper dicitur summarie. vi. Ba. in d. §. summarie, in iij. colum. Et ibi dicit Bart. ubicunque sententia data tribuit ius finale, nec potest per aliud iudicium reparari, nisi per appellationem, vel aliud remedium; tunc requiritur causæ plenaria cognitio regulariter, ut in l. iudices. C. de iudicijs. Et fallit in casu legis de submersis. C. de naufragio. Item in casu constitutionis, ad reprimendum. Item in casibus, qui ponuntur in Clementina, dispendiosam, de iudicijs. Item in casibus, quibus sententia potest fieri contra absentem, & negotium liquidare, ut. C. quomodo, & quando iudex.

T t t aucten.

auſten. qui ſemel. & C. vbi de crimine agi oportet. auſten. qua in prouincia. Et videbis Bart. in tota extrauaganti, ad re-
prime. quia mirabiliter ipſam commentauit.

† Et quis dicatur proditor, vi. Bald. in cap. j. quibus mo-
dis feudum amittatur. & vide Bal. in auſten. nulla commu-
nitas. C. de Epifco. & cleri. & vide Alexand. in additioni.
ad Bar. in l. reſpiciendum. §. delinquunt. ff. de pœnis. & vid.
Anchara. in cap. j. de homicidio. vbi ipſe dicit in principio.
Et vide Dominum Hieronym. Gigant. in ſuo tractat. de
crim. leſe maiestat. diſſuſe hanc materiam tractantem in
rub. de proditoribus. lib. iij. quæſt. j. Si quis veniens tecum,
tâquam ſocius itineris. te percuffit. dicitur hoc feciſſe pro-
ditoriè. vt in l. fi. C. de delato. libro x. Vel ſi ſedens tecum
in menſa te percuffit. dicitur proditoriè agere. ita Bar. in d.
§. delinquunt. vbi ipſe dicit; Iſtud delictum committitur
duobus modis; vno modo inſultado: eſt autem inſultus in
alium ſaltus; vt probatur in l. j. §. cum arietis. ff. ſi quadru.
pauperiem feciſſe dicatur. & l. is. qui aggreſſorum. C. ad l.
Corneliam. de ſicarijs. Alio modo committitur ex propo-
ſito proditoriè: eſt autem prodere vnum actibus oſtende-
re. aliud mente gerere. vt notatur. ff. de preuarica. l. j. & ff.
ad l. Iuliam maiesta. l. iij. in principio. Sed ſi eſſes mihi ini-
micus. ita quod eſſet rancor inter te. & me. tunc te prodi-
torie non percutio. quia illud. quod facio. actibus oſtende-
bam: & ille etiam dicitur proditor. qui ſecreta ſibi com-
miſſa reuelat. ita Petr. Anchar. in Clemen. de ſtatu mona-
cho. & Felinus in cap. de homici. dicit; exponitur prodito-
riè. quando aliquis vnum habet in verbis. aliud corde. Et
ibi dicit in occidete veneno. vt in l. j. C. de maledi. & Math.
& Bald. in l. nemo. C. de ſumma. trini. dicit. quod talis eſt
proditor. Item in mouente bellum ſine diffidatione ſecun-
dum Ioan. Andr. in c. j. de homicidio. in vi. Item in permit-
tente tranſire gentem inimicam. & non reuelante. ſecun-
dum gloſſ. in l. ſi quis à barbaris. C. de re mili. lib. xij. Idem
in conuiuantibus. qui ſe occulte oſtendunt. ſecundum Bald.
in c. j. quibus modis feudum amittatur. Et alios modus vi.
perdocto. in c. clericus. xlvj. diſt. & vide Bal. in l. ij. C. quæ
res exporta. poſſint. & vi. Bald. & Ange. in l. j. in prin. ff. de
his

his, quibus, vt indig. & in l. fi. C. de summatrini. & fide ca.
& vi. Card. in Clem. j. ver. quia vero. de statu monacho-
rum, vbi ipse dicit. † Proditor est, qui secreta sibi commissa
reuelat. Et proditor populi incidit in hoc crimen, sicut pro-
ditor principis, & punitur secundum formam tex. in l. quis-
quis. ff. ad l. lulij, maiest. vbi videbis Ale. in additio. ad Bar.
& vide Bal. in l. fi. C. de abolito. & vi. Salice. in dicta. l. quis-
quis. Et vide de hoc in cap. j. vt lite non contestata.

Et filius condemnari non priuatur beneficio ecclesiasti-
co iam quæsito, vide Alexand. vbi supra. & vide gloss. sin-
gularem in cap. satis per peruersum. dist. quod est verum, si
est crimen læsæ maiestatis temporalis: secus, si diuinæ, &
spiritualis, quia tunc priuatur, vide de hoc. Abb. in ca. ver-
gentis, de hæreticis. Et vide ea, quæ notantur in c. quicun-
que, de heret. l. vide. Et vide Ioan. de Anania, in d. cap. ver-
gentis, in ij. colum. vbi ipse dicit; Filij hæreticorum priuan-
tur ipso iure beneficijs suis ecclesiasticis iam obtentis, &
inhabiles redduntur ad habenda vsque ad secundum ge-
nerationem per lineam masculinam, vt in cap. quicunque,
§. hæreti. & cap. statutum. ij. de hæreti. lib. vi. hoc est filij, &
nepotes, vt ibi; & in c. commissi, §. priuandi, eodem titu. &
vide Ange. in d. l. quisquis.

† Et filij eorum, qui commiserunt crimen læsæ maiesta-
tis ecclesiasticæ, puta in Papam, vel Cardinalem; tunc sunt
priuati ipso facto à beneficijs habitis; Et inhabiles ad ha-
benda vsque ad secundam generationem, sicut & filij hæ-
reticorum; vt in capit. felix, §. quod si quis. de poen. liber.
vi. De illis vero, qui committunt in Episcopum, vide text.
in Clem. si quis suadente, de poenis. Et filij eorum, qui
commiserunt crimen maiestatis temporalis, non priuan-
tur suis beneficijs, vt est gloss. in d. c. satis peruersum. Nam
cum sint clerici, exempti sunt à iurisdictione principis se-
cularis, vt in cap. duo sunt. xcvi. distinct. & j. quæst. iij. §.
contrarium. Et eadem ratione admittuntur ad beneficia
ecclesiastica obtinenda, si tempore commissi criminis per
patrem, essent ecclesiastici: secus, si laici, licet postea fierent
clerici; quia tunc essent infames per dictam l. quisquis. &
vi. q. j. c. quæro. §. verum.

18 † Et infames non admittuntur ad beneficia ecclesiastica, & promoti deijcuntur. vj. q. j. c. infames. c. vrgentis, de hæreti, & ibi videtur Henricum.

Et nota secundum Henricum in loco iam allegato, quod clericus delinquendo, seu machinando contra principem temporalem non incidit in l. Iul. maiest. cum princeps secularis non sit superior clericis, ut de re iudi. ca. pastoralis. §. rursus. Sed si clericus feudatarius subditus est domino temporali, & machinando, & delinquendo contra ipsum incidit in l. Iul. ma. tex. in c. verum, de foro compe. & c. cæterum. de iudi. Et istud crimen læsæ maiest. est pessimum omnium peccatorum, ut in aucten. de nuptijs. colla. iij. §. mitiores. & ibi dicit Ange. Nota, quod facere machinationem contra imperium, vel falsitatem committere detestabilius crimen est, quam crimen homicidij, veneficij, & adulterij. & in act. ut liceat matri. & auix. §. quia vero plurimas. colla. viij. etiam erat licitum olim mulieri indicare prodicionem viri, & vir nullam ex hac causa repudij habebat occasionem.

19 † Et vltimò notabis, quod quotiescunque aliquis subditus exercet actum inobedientiæ contra prosperitatē regni, aut imperij, tanquam rebellis committit crimen perduellionis in primo capite. Sunt & alia crimina à primo capite legis Iul. maie. ut in l. iij. tit. l. & iij. ff. ad l. Iulia. maiesta. & c. puniunt. ut in l. iij. ff. ad l. Iul. ma. Et limita tex. in l. quis. ff. ad l. Iul. maiesta. procedere, vbi crimen est attentatum specialiter in personam principis, vel in personam eorum, qui sibi assistunt; sed vbi attentatum esset in alijs capitulis non in primo, habet locum poena. l. amissione. §. qui ditiunt. ff. de capitis diminutione. vbi dicit Bar. Ille, qui est bannitus imperij, equiparatur deportato, & perdit ea, quæ sunt iuris civilis. Et ita intelliguntur iura noua quæ dicunt; banno imperiali subiacent, hoc est iura civilia perdant; ut in auct. ite nulli, de sacrosanc. ecclesijs. Et an bannitus possit testamentum condere, & an possit institui, & similia facere, vide Bart. ibi. Alexand. in additionibus. & vide Ioannem Andr. in capit. statutum, de rescript. in vj. vbi secundum Alexand. ponit aliam limitationem ad dictam l. quis.

quisquis. vide ibi Alexand. in additionibus.

† Sed nota ultimo, quod si quis commiserit crimen lesæ maiest. & fuerit rebellis, capite punitur, vt in l. ij. in prin. ff. ad l. lul. maie. ibi videbis. Et si commiserit contra casum dictæ l. quisquis, dic vt in dicta l. Et nota bene, & non tradas obliuioni tex. in extrauagati, qui sint rebelles; quia in illo tex. & in l. j. & ij. iij. & iij. ff. ad l. lul. maiesta. & in l. quisquis, est tota materia. Et de modo procedendi multum memorie commendabis tex. in extra. ad reprimendum. Et sic ad honorem Dei remanet expedita materia presentis regulæ. In isto crimine ante sententiam perditura administratio honorum. C. ad l. lul. maiest. l. pe. & fi. Car. in cap. quia diligentia. de electio. in crimen lesæ maiestatis non incurrit non subditus. Quid, si solum est subditus ratione feudi, & non habet originem nec domicilium? & quid si est clericus, Episcopus, quando incurrit crimen lesæ maiestatis, vide in tractatu de Imperatore in q. cxvij. & de crimine lesæ maiesta. vide in volum. tractatum, vo. vi. fo. lxxxv. & vide capitula Regni Neapolis, scilicet c. Apud tranum. ca. die mercurij. C. bona proditorum. Videas etiam omnino benigne lector, Aureum tractatum nouiter Venetijs impressum, De crimine lesæ Maiest. I. V. D. Clarissimi Domini Hieronymi Gigan. Forosempre. In quo multa pulchra atque vtilia in hac materia inuenies, Et sit sic finis huic tractatui, cum laude omnipotentis Dei, eiusque matris semper Virginis Mariæ.

FINIS.